

Maruritní tablo

Tomáš Dušek

Přišel ke mně pán.

V klidu se přišoural s taškou na kolečkách. Za totality se těmto taškám říkalo RVHP tašky. Původně je to zkratka Rady Vzájemné Hospodářské Pomoci. Češi si to změnili na „Ráno Vyjedeš H...o Přivezeš.“

Přišoural se k pultu a začal na stůl skládat věci. Staré dopisy, listiny, dokumenty.

Stejný příběh jako většina z dnešní doby. Nájem se zvyšuje, tak musí z centra na okraj do menšího bytu. A protože se mu tam nevejdou všechny ty krámy, musí se toho zbavit.

Probírali jsme se tou kupou tiskovin. Vybíral jsem, co je prodejné a co ne.

U jedné drobnosti jsem se zastavil.

Maturitní tablo z předválečné doby. Tváře mladíků, život před sebou. Překvapivě žádné dívčí tváře.

U toho se pán zastavil. Ukázal mi kde je on. Rozpovídal se, že se pravidelně setkávají, ale že jich je stále méně a méně. U většiny už byly nad hlavami tužkou přikresleny malé křížky. Věděl přesně, jak se kdo jmenoval a kdy zemřel. Tenhle v koncentračním táboře, tenhle za války zabit Němci. Tenhle také za okupace, zánět slepého střeva, tehdy ještě nebyl penicilín ani jiná antibiotika, dostal zánět a konec.

Pak dlouho nic. V klidu a pomalu přejížděl fotky.

„Tady ten.“ Ukázal prstem. „Utekl v šedesátém osmém do Rakouska. A tam spáchal sebevraždu. Prý se mu hrozně stýskalo. A tenhle se zabil v autě dva dny po něm.“

Pak to šlo rychle. Infarkt, rakovina, mozková mrtvice.

Už jich moc nezbylo.

Odložil jsem tablo mezi nepotřebné věci. Stará tabla nemají kupce.

Domluvili jsme se na ceně a ten zbytek mi tu pán nechal zadarmo. Co s tím.

Něco jsem z těch darovaných věcí vyhodil. Tablo jsem si nechal. Občas, když opravujete poškozený obraz, hodí se vám kus tvrdého kartónu na zadní stěnu obrazu.

Za pár dní se starý pán znovu objevil. Donesl ještě nějaké drobnosti.

Protože viděl tablo opřené o poličku v chodbě, rozhodl se mi doplnit vědomosti.

Porosil mě, abych mu tablo donesl. Když jsem mu vyhověl, řekl, že dostal dopis od spolužáka a že další přátele jsou mrtví.

Vzal si z pultu tužku a já se připravil na komentáře. Ale žádné nebyly.

Starý pán nerozhodně jezdil tužkou nad fotografiemi.

Tenhle, tenhle a tenhle.“ Ukazoval mi špičkou tužky.

„Co je s nimi.“ Nevěděl jsem.

„Nedávno zemřeli. Ale nevšiml jsem si, že bych si je už označil.“ Ukázal tužkou na malé křížky nad portréty přátel.

„Možná jste to udělal, než jste šel sem.“ Uklidňoval jsem ho.

„Možná jsem starej, ale nejsem blbej.“ Zamračil se na mě. „Dozvěděl jsem se to teprve předevcírem.“ Zašermoval mi tužkou před obličejem.

„Jsou věci mezi nebem a zemí...“ Pokrčil jsem rameny.

Chvilku sledoval můj obličej, jestli si nedělám z něho legraci. Pak mi hodil tužku na pult a odšoural se pryč.

Tablo mi tam stále leží. Lidská obydlí už nepřekypují starými obrazy, stěny zabírají LCD televize a plakáty z Ikey, tak není co opravovat.

Občas se nad nějakým portrétem objeví nový křížek.

Čekám na ten poslední. Pak tablo odnesu do kontejneru na papír.

2012001121230